

Zondag 18 oktober 2015

Micha zondag: Micha 6:6-8; Marcus 10:32-45

Thema: Mijn wereld op z'n kop

Voorganger: Kirsten T. Timmer-Groeneweg

Lector: Inge Boef

Collecte: 1. Diaconie 2. Silo gemeente

Inleiding op het thema:

Micha zondag – wie van u is hiermee bekend? Micha zondag is een activiteit die georganiseerd wordt door Micha Nederland. Micha Nederland maakt deel uit van het wereldwijde Micha netwerk, bestaande uit zo'n 500 kerken en organisaties in 83 landen. Eén zondag per jaar wordt er wereldwijd in kerken stil gestaan bij de tallozen wereldwijd die lijden door armoede, onrecht en uitbuiting van de schepping. In Micha 6:8 worden gelovigen nadrukkelijk opgeroepen om goed en recht te doen. De jaarlijkse Micha zondag is bedoeld om te constateren wat er vandaag in onze wereld speelt; hierop te reflecteren; en onze rol en verantwoordelijkheid te bepalen om zo geïnspireerd te raken tot recht doen, dichtbij en ver weg.

Dit jaar is het thema van de Micha zondag "mijn wereld op z'n kop." Als we om ons heen kijken en de actuele gebeurtenissen wereldwijd bekijken, zeggen we vaak, "De wereld staat op zijn kop." Meestal bedoelen we dit dan in de negatieve betekenis van de uitspraak. Het is waar, de wereld staat op zijn kop – kijk maar naar het onrecht, de oorlogen, de armoede, de honger, de vluchtelingen, de graai cultuur, de mensen die ongestraft misdaden kunnen plegen – de wereld staat op zijn kop!

De schriftlezingen van vandaag geven ons een boodschap, die onze eigen wereld op zijn kop zal zetten, met hopelijk verstrekkende gevolgen.

Inleiding overdenking:

Herinnert u zich nog welke Bijbeltekst we gelezen hebben tijdens de themadienst van april over diaconie? Dezelfde tekst uit Marcus, met als thema titel: Het DNA van Silo. De letters DNA staan voor dienstbaarheid, nederigheid, de ander – daar draait het om in diaconie. Vandaag geeft dezelfde tekst ons een boodschap mee die onze wereld op zijn kop zet, een aanvulling op het DNA van Silo.

We zeggen wel eens dat de wereld op z'n kop staat. Meestal bedoelen we dat in negatieve zin. In Nederland hebben veel burgers steeds minder vertrouwen in de regering. Een van de oorzaken is dat politici hun positie soms misbruiken. Sommigen komen hun verkiezingsbeloften niet na, bedrijven vriendjespolitiek, sjoemelen met bonnetjes, komen afspraken met gemeenten niet na. Kortom: een aantal politici handelt uit eigenbelang ten koste van het nationale belang. Gelukkig kennen we in Nederland veel minder corruptie dan burgers in veel andere landen. Maar toch: corruptie en machtsmisbruik komen ook hier voor!

De wereld van Jezus' tijdgenoten:

Toen Jezus hier op aarde rondliep lagen de verhoudingen in de wereld niet zo heel anders dan vandaag: de wereld was georganiseerd in termen van macht, opgevat als kracht, macht, superioriteit, de ene mens heersend over de ander. Een commentator schreef: "De tragedie van het jodendom in Jezus' dagen was, dat het de kracht van dit heidendom zag en vervolgens probeerde om zijn nationale roeping en zijn godsdienstige erfgoed zo om te buigen dat het ermee kon concurreren." (Tom Wright, Nieuwe taken voor de kerk van nu, Zoetermeer 1995, p.97-99) Zelfs de discipelen volgden het gedachtenspoor van de heerschappij en macht!

Marcus 10:32-45:

Eigen belang

Ze zijn met Jezus onderweg naar Jeruzalem. Er is een bijzondere sfeer: Marcus, met zijn oog voor detail, schrijft dat de discipelen ongerust waren en de andere volgelingen bang. Ongerst en bang? Waarvoor? Ze herinnerden zich waarschijnlijk Jezus' eerste en tweede aankondiging van

zijn lijden en sterven in Jeruzalem. En nu gingen ze dan op naar Jeruzalem en zouden de woorden van Jezus snel werkelijkheid worden. En dan vertelt Jezus zijn discipelen voor de derde keer, dat hij in Jeruzalem gevangen genomen zal worden, zal sterven en opstaan uit de dood. En dan lijkt het wel alsof in ieder geval twee discipelen, Johannes en Jacobus, niet stil durven staan bij het lijden en sterven, maar al verder kijken – naar de tijd na de opstanding. Ze vragen Jezus om hun verzoek in te willigen. Ze zien een mooie selfie voor zich: een foto van Jezus getroond in de hemel met Jacobus en Johannes aan weerszijden van Jezus, mooie en voorname plaatsen – say cheese. Jezus wil hen doen beseffen, dat zij niet weten wat zij vragen en vraagt of zij net als hij het lijden (de beker drinken) en sterven (de doop ondergaan) kunnen ondergaan.

Zelfverzekerd antwoorden de twee, “Ja!” en denken dat het verzoek nu ingewilligd wordt. Maar nee, Jezus kan niet bepalen wie naast hem komen te zitten; dat kan alleen God de Vader. Weg selfie!

De andere discipelen krijgen in de gaten welk gesprek plaats heeft gevonden en worden woedend! Woedend, waarschijnlijk niet zozeer omdat ze het verzoek ongepast vinden, maar omdat zij zelf ook die voornaamste plaatsen willen innemen.

Revolutie – mijn wereld op z’n kop!

Voordat de situatie escaleert, grijpt Jezus in met een revolutionaire boodschap die de wereld van de discipelen op z’n kop zet: in de wereld heersen leiders over de volkeren en misbruiken zij hun macht. ZO MAG HET BIJ JULLIE NIET GAAN!!! Niet heersen om hogerop te komen, maar dienen. Let op: Jezus wijst het hebben van ambitie niet af, maar erkent het verlangen tot uitmuntendheid: “Wie van jullie de belangrijkste wil zijn, zal de anderen moeten dienen, en wie van jullie de eerste wil zijn, zal ieders dienaar moeten zijn.” Hij gooit de wereld van zijn discipelen op z’n kop door te benadrukken dat de weg naar de ereplaats in het koninkrijk van God niet loopt via het eigen streven, maar via het sterven... Je mag je ambities waarmaken, zegt Jezus, niet via het streven naar eigen belang, maar via het sterven aan eigen belang en via het dienen van de ander.

Jezus heeft ons het ultieme voorbeeld gegeven: "Want ook de mensenzoon is niet gekomen om gediend te worden, maar om te dienen en zijn leven te geven als losgeld voor velen." Hij zet de wereld op zijn kop met dit revolutionaire idee.

Zijn revolutie begint bij zijn volgelingen, bij de kerk, dus bij ons! Het DNA van Silo –dienen, nederigheid en aandacht voor de ander – geldt dus niet alleen voor binnenshuis, maar ook voor buiten onze deuren – voor Utrecht, voor Nederland, voor de EU, voor de wereld! Die revolutie zet onze wereld op z'n kop!! De woorden uit Micha 6:6-8 hebben eenzelfde strekking: God haat het onrecht, de rechtsverkrachting en verachting van de naaste; Hij roept ons op om recht te doen voor de mensen in de marge, dichtbij en veraf. Als gemeente doen we recht aan ex-gedetineerden en daklozen. Maar ook andere mensen staan in de marge. Denk aan vluchtelingen, in het bijzonder aan christelijke vluchtelingen. Wat kunnen we de komende maanden voor hen doen? We zullen straks van enkelen onder ons horen wat zij doen. Jezus' woorden zetten onze persoonlijke wereld op z'n kop! Laten we die revolutie voortzetten!